

سرزمین قزوین

بررسی و نوشتار دکتر پرویز ورجاوند

از

سلسله انتشارات انجمن آثار ملی

این کتاب در چهار بخش و هفده فصل با قطع وزیری در ۵۳۰ صفحه بچاب رسیده است. در بخش نخست وضع جغرافیائی و وضع طبیعی سرزمین قزوین تشریح شده. در بخش دوم آثار باستانی و بناهای تاریخی سرزمین قزوین و وضع و موقعیت و سابقه تاریخی دهستانهای اطراف این شهرستان برشته تحریر در آمده است. بخش سوم به موضوعات مردم شناسی اختصاص یافته و در بخش چهارم توضیحی دربارهٔ واژه‌ها و اصطلاحات معماری متن کتاب، داده شده است و در آخر فهرست منابع و فهرست اعلام درج گردیده است. کتاب سرزمین قزوین که با کوشش بسیار و دقت خاصی توسط فاضل ارجمند جناب آقای دکتر پرویز ورجاوند برشته تحریر در آمده است با عکسها و تصاویری همراه میباشد که خود روشن گر آثار باستانی و بناهای تاریخی دهستانهای اطراف قزوین است نویسندهٔ محترم در پایان کتاب و عدهٔ انتشار جلد دوم این کتاب را داده و مینویسند «..... تا پایان سال جاری امر بررسی و پژوهش و تنظیم کتاب مربوط به: (سابقه تاریخی و آثار باستانی و بناهای تاریخی شهر قزوین) که در آن کلیه آثار و بناهای تاریخی و رویدادهای شهر قزوین مورد بحث قرار گرفته است پس از چهار سال مطالعه و بررسی بی پایان خواهد رسید و آماده و چاپ خواهد گشت. « موفقیت ایشان را در مورد تألیف جلد دوم این اثر مهم و نیز آثار تحقیقی دیگر را خواهانیم.

فیلسوف ری

تألیف دکتر مهدی محقق

از

سلسله انتشارات انجمن آثار ملی

کتاب فیلسوف ری تألیف دانشمند ارجمند آقای مهدی محقق در ۴۶۳ صفحه باقطع وزیرری در آذر ۱۳۴۹- منتشر گردیده است با توجه به متن کتاب، خاصه منابع و مأخذی که مورد استفاده قرار گرفته از کوشش و رنج فراوانی که نویسنده محترم در مورد تألیف این کتاب متحمل شده اند حکایت میکند.

بدون شك پژوهش در مورد اندیشه و افکار دانشمندان کار بسیار مشکل و تحقیق ارزنده ایست که آقای دکتر مهدی محقق بطرز جالبی از عهده این امر برآمده اند و این موضوع نشان میدهد که نویسنده محترم تا چه حد احاطه کامل به فلسفه و کلام اسلامی را دارا میباشند.

نویسنده در مقدمه خود چنین میگوید « در این کتاب نه تنها افکار فلسفی و اخلاقی رازی مورد تحلیل قرار گرفته و نکاتی مبهم از زندگانی او روشن گشته بلکه بسیاری از معاصران رازی معرفی گردیده و افکار آنان مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است و همچنین ارتباط اندیشه و فکر دانشمندان اسلامی بایونانیان و اسکندراینان و ایرانیان باستان آشکار گشته است.

نویسنده محترم در قسمت دیگر مقدمه خود وعده انتشار جلد دوم این کتاب را داده و مینویسند: نگارنده نخست تصمیم داشت که همه مباحث مربوط به فلسفه و اخلاق رازی را در این مجله بیاورد ولی از آنجا که حجم کتاب

از حد متعارف افزون می‌شد مناسب چنان دید که بقیه را در مجلدی دیگر بیاورد
 خاصه آنکه قسمت دیگر مربوط به عقائد و افکار مذهبی و همچنین جهان -
 بینی و جهان شناسی رازی است که مهمترین قسمت زندگانی علمی رازی را
 تشکیل می‌دهد. بهر حال توفیق نویسنده ارجمند را در مورد تألیف جلد دوم
 این اثر مهم و نیز آثار تحقیقی دیگر خواهانیم.

یادنامه فر دوسی

مشمول بر ۱۱ مقاله و ۲۷ چکامه

از سلسله انتشارات انجمن آثار ملی

این کتاب به قطع وزیری و در ۲۲۲ صفحه بمناسبت تجدید ساختمان
 آرامگاه حکیم ابوالقاسم فر دوسی به چاپ رسیده است. در مقدمه‌ای که انجمن
 آثار ملی در مورد انگیزه انتشار این کتاب چنین نوشته است :

«در آغاز اقدام به تجدید ساختمان از نویسندگان و پژوهندگان عالیقدر
 و سرایندگان ارجمندی که خواستار همکاری و همگامی در باره بزرگداشت
 زنده کننده زبان و ادب و فرهنگ کهنسال ایران میباشند. بدین سبب
 درخواست شد بوسیله ارسال مقاله یسا چکامه‌ای در این باره انجمن
 را یاری فرمایند و اینک که دو سال از مراسم گشایش آرامگاه حکیم (پس از
 تجدید ساختمان آن) میگذرد ثمره درخواست نامبرده بصورت کتاب حاضر
 بچاپ شده است و در معرض استفاده علاقمندان واقع میگردد» با این مختصر
 که از مقدمه نقل شد بخوبی روشن است که کتاب به گونه‌ای تنظیم شده است
 که در آن تعدادی مقاله و چکامه از محققان ایرانی و خارجی درج گردیده
 است مقاله‌های مندرج در این کتاب و نویسندگان آن بقرار زیر است :

- دکتر احمد علی رجائی درباره شاهنامه برای دریافت صله سروده نشده است
 ایرج افشار » شرف الدین علی یزدی و نسخه های شاهنامه
 بیلی » هوتنه ، ختنه ، ختن
 دکتر محمود شفیع » دانش و خرد فردوسی
 جی . ام . رویت اونز » نخستین ترجمه انگلیسی شاهنامه
 علیرضا صبا » فردوسی
 دکتر غلامحسین یوسفی » چهره ای معصوم و روشن در شاهنامه
 مجتبی مینوی » فردوسی و مقام او
 ابوالقاسم نوید حبیب الهی » دربار سامانیان و شکوه و عظمت آن دربار

همه مقالات مندرج در این کتاب تحقیقی و ارزنده میباشد خاصه مقاله دانشمند فاضل آقای دکتر احمد علی رجائی که تحت عنوان شاهنامه برای دریافت صله سروده نشده است ایده ای نو را با منابع و مأخذ فراوانی مورد بررسی و پژوهش دقیق قرار میدهد. نظری باین مقاله که برای نوشتن آن به بیش از منبع مراجعه شده و اثبات عنوان مقاله با دلایلی مستند حاکی از ژرف بینی نویسنده محترم آن میباشد.

فردوسی و شاهنامه او با اهتمام حبیب یغمائی

از سلسله انتشارات انجمن آثار ملی

این کتاب که در ۶۲۲ صفحه بقطع وزیری بچاپ رسیده است یکی دیگر از انتشارات انجمن آثار ملی درباره فردوسی است کتاب مزبور در سه بخش متمایز از یکدیگر تنظیم شده است نخست مقدمه ای زیر عنوان زندگانی فردوسی مأخوذ از شاهنامه نگارش آقای حبیب یغمائی که صفحات ۲ تا ۹۶ را دربرمیگیرد سپس از صفحه اول قسمت دوم الی صفحه ۲۸۶ سلسله مقالاتی که توسط آقای سید حسن تقی زاده بعنوان مشاهیر شعرای ایران در روزنامه کاهوه درج میگردد بنام «تحقیق درباره فردوسی و شاهنامه» آورده شده است و سرانجام در آخرین

بخش مقدمه قدیم شاهنامه حاوی تتبعات علامه، شادروان محمد قزوینی درباره قدیمترین مقدمه شاهنامه و دلایل انتخاب و تعلق داشتن آن بشاهنامه ابومنصوری بچاپ رسیده است که صفحات ۲۸۹ تا ۳۲۸ را شامل میگردد. مقالات شادروان سید حسن تقی زاده که بحق میتوان آنرا نخستین پژوهشهایی دانست که درباره فردوسی انجام گرفته و یا تحقیقات محمد قزوینی تحت عنوان مقدمه قدیم شاهنامه با توجه باینکه این دانشمند بزرگ از سه مقدمه بنام مقدمه قدیم، مقدمه اوسط و مقدمه بایسنقری یاد میکند، خود اهمیت کتاب مزبور را میرساند. بهر حال کتاب فردوسی و شاهنامه او برای پژوهندگان علم و ادب ایران کتابی است گرانمایه که میتواند از هر نظر مورد استفاده قرار گیرد.

اسناد مصور اروپائیان از ایران تألیف دکتر غلامعلی همایون از انتشارات دانشگاه تهران

کتاب اسناد مصور اروپائیان تألیف آقای دکتر غلامعلی همایون که در دومجلد در سال ۱۳۴۸ توسط دانشگاه تهران بچاپ رسیده است اخیراً بدفتر مجله رسیده و چون این امکان وجود داشت که تعدادی از خوانندگان ارجمند ما از نشر این کتاب آگاهی نداشته باشند لذا مختصراً توضیحاتی داده میشود. نخستین جلد کتاب که به قطع وزیری بچاپ رسیده است بالغ بر ۳۵۴ صفحه میباشد که از این تعداد ۲۳۸ صفحه را متن و بقیه صفحات به تصاویر جالبی اختصاص داده شده است تعداد تصاویر بالغ بر ۱۲۴ عدد است که ۱۱۶ صفحه از این کتاب را دربر میگیرد. جلد اول کتاب در حقیقت بدو قسمت متمایز بخش میگردد در قسمت اول فعالیتهای اروپائیان را در ایران از دوران یونانیها تا اواخر قرن هیجدهم میلادی بطور خلاصه تشریح مینماید و در بخش دوم بیوگرافی سیاحانی که از خود کتابهای با ارزشی بجای گذارده اند مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نویسنده محترم در مقدمه کتاب خود چنین میگوید: «این اسناد بطور عموم تا حد امکان يك تصور خاص از ایران در ذهن اروپائیها

بوجود می‌آورد، که قبلاً موجود نبوده است اینها در درجهٔ اول شواهد و آثار بشری است که وجود و اثر خود را در نتیجه یک تحقیق تاریخی باثبات رسانده است در ضمن یک قسمت از مواد اولیه هنری است که اول مورد توجه یک محیط کوچک علمی قرار گرفته و سپس وسعت پیدا کرده و محیط‌های بزرگتری را دربر گرفته و بالاخره منبع تحقیقات اغلب علوم گردیده است»

جلد دوم این کتاب که در ۳۶۲ صفحه تنظیم شده است سعی گردیده که خصوصاً، شکل و محتوی سیاحت نامه‌ها مطالعه و اسناد مصور آنها بصورت علمی مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد در این جلد نیز مانند جلد اول تصاویر بعد از متن در آخر آمده است ۲۱۲ صفحه از کتاب را متن و ۱۵۰ صفحه دیگر را تصاویر جالبی تشکیل میدهد که بالغ بر ۱۶۰ تصویر میباشد. توضیحاً باید گفته شود که این تصاویر سیاه قلم و حکاکی از روی مس، کنده کاری میباشد که نقش آنها در این دو جلد آورده شده است و برای پژوهندگان تحقیقی است ارزنده که میتواند مورد استفاده قرار گیرد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

این مجلات نیز بطور منظم در ارتش شاهنشاهی انتشار مییابد

- ۱ - مهنامه ارتش
- ۲ - مهنامه نیروی زمینی شاهنشاهی
- ۳ - مهنامه نیروی هوایی شاهنشاهی
- ۴ - مهنامه نیروی دریائی شاهنشاهی (پیک دریا)
- ۵ - مجله دادرسی ارتش (مهنامه قضائی)
- ۶ - نشریه اداره کنترلر
- ۷ - مجله کانون بازنشستگان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی